

Class- VI
Sub. Sanskrit

VIJAYANT
PAGE NO.:
DATE: 18/05/2020

①

पाठ - 1

शब्द परिचयः

- ① एषः कः ? यह क्या है ?
एषः चषकः । यह गिलास है ।
किम् एषः बृहद् ? क्या यह बड़ा है ?
न, एषः लघुः । नहीं, यह छोटा है ।
- ② सः कः ? वह कौन है ?
सः सौचिकः । वह दर्जी है ।
सौचिकः किं करोति ? दर्जी क्या करता है ?
किं सः खेलति ? क्या वह खेलता है ?
न, सः वस्त्रं सीव्यति । नहीं, वह कपड़े सिलता है ।
- ③ एतौ कौ ? ये दोनों कौन हैं ?
एतौ युनकौ स्तः । ये दो कुत्ते हैं ।
किम् एतौ गर्जतः ? क्या ये दोनों गरजते हैं ?
न, एतौ उर्च्यः बुक्कतः । नहीं, ये दोनों जोर से भौंकते हैं ।
- ④ ते कौ ? वे सब कौन हैं ?
ते वृद्धाः सन्ति । वे सब बूढ़े हैं ।
किं ते गायन्ति ? क्या वे सब गाते हैं ?
नहि ते हसन्ति । नहीं वे सब हँसते हैं ।

2

निम्न शब्दों का हिन्दी में अर्थ

कृषकः = किसान

भल्लूकः = भालू

कपोतः = कबूतर

सौचिकः = दर्जी

वृषभः = बैल

गजः = हाथी

चन्द्रः = चन्द्रमा

व्याकरण

वचन

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
1-	सः (वह)	तौ (दोनों)	तै (सब)
2-	त्वम् (तुम)	युवाम् (तुम दोनों)	यूयम् (तुम सब)
3-	अहम् (मैं)	आवाम् (हम दोनों)	वयम् (हम सब)
4-	एषः (यह)	एते (ये दोनों)	एताः (ये सब)

कारक

कर्ता - ने
सम्प्रदान - के लिए
अधिकरण - में, पर

कारक - को
अपादान - से (अलग से)

करण - से